

Тема 14.
Фінансово-майновий стан
підприємства

1. Поняття та методи оцінки фінансового стану підприємства
2. Аналіз ліквідності та платоспроможності
3. Оцінка фінансової стійкості підприємства
4. Показники оцінки ділової активності підприємства
5. Інтегральна оцінка фінансового-стану підприємства

1.Поняття та методи оцінки фінансового стану підприємства

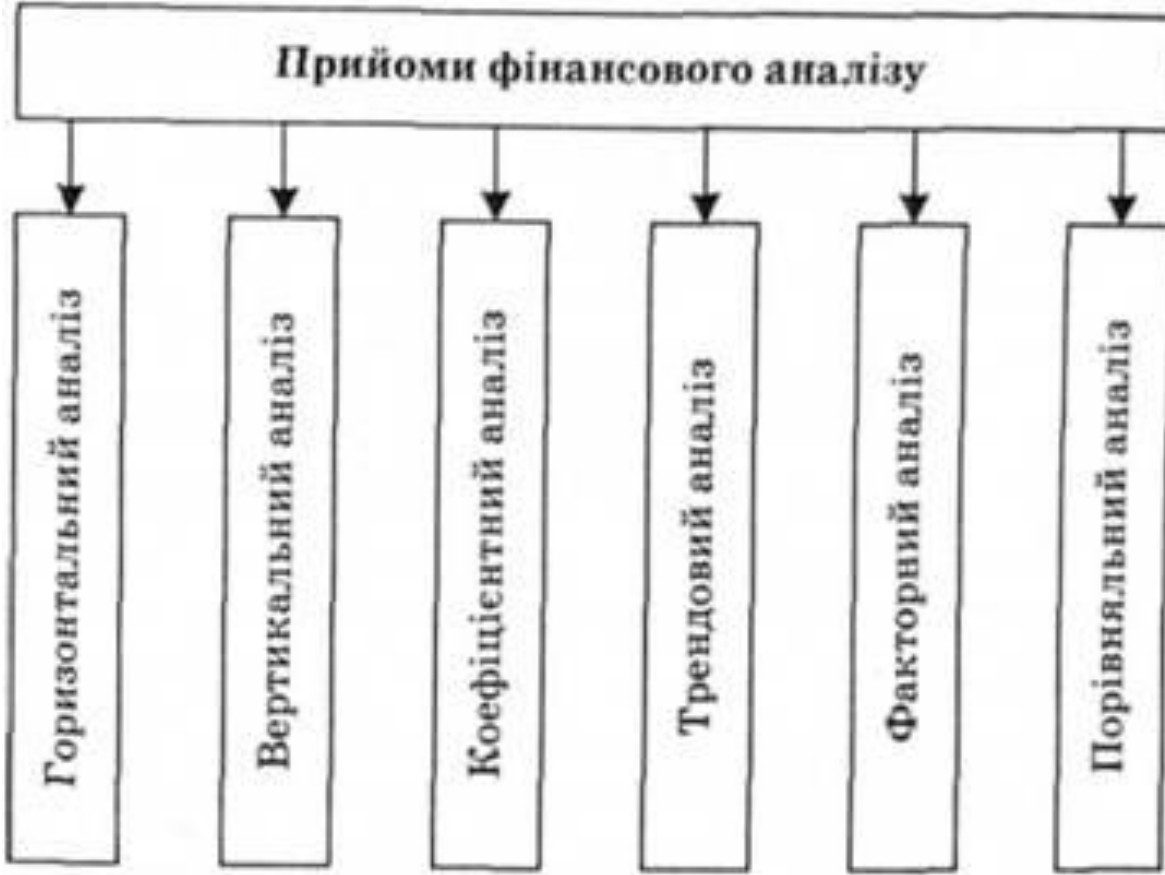
- Під **фінансовим станом підприємства** розуміють ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності, а також своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

зовнішній фінансовий аналіз:

- здійснюється партнерами підприємства, контролюючими органами на основі даних публічної фінансової звітності
- відповідні складові зовнішнього аналізу більш формалізовані та менш деталізовані

Внутрішній аналіз:

- Цей аналіз здійснюється аналітиками підприємства і ґрунтується на широкій інформаційній базі, включаючи й оперативні дані.
- Різниця у змісті зовнішнього і внутрішнього аналізу пов'язана з різницею інформаційного забезпечення і завдань, що їх вирішують обидва ці види аналізу.

Методи фінансового аналізу

Неформалізовані

- експертних оцінок і сценаріїв;
- психологічні;
- морфологічні;
- порівняльні;
- побудови системи показників;
- побудови системи аналітичних таблиць

Формалізовані

- арифметичних різниць;
- відсоткових чисел;
- ланцюгових підстановок;
- балансовий;
- інтегрально-балансовий;
- диференційний;
- логарифмічний;
- модульний;
- простих і складних відсотків;
- дисконтування;
- індексний;
- тощо

Моделювання:

- Дескриптивні моделі
- Предикативні моделі
- Нормативні моделі

2. Аналіз ліквідності та платоспроможності

- *Ліквідність підприємства* — це його спроможність перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів
- під *ліквідністю будь-якого активу* слід розуміти можливість перетворення його на гроші, а рівень ліквідності визначається тривалістю періоду, протягом якого відбувається це перетворення

активи підприємства поділяються на такі групи:

- *Найбільш ліквідні активи (A1)*
- *Активи, що швидко реалізуються (A2)*
- *Активи, що реалізуються повільно (A3)*
- *Активи, що важко реалізуються (A4)*

Пасиви балансу групуються так:

- *Негайні пасиви (П1)*
- *Короткострокові пасиви (П2)*
- *Довгострокові пасиви (П3)*
- *Постійні пасиви (П4)*

Ліквідність балансу — це рівень покриття зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких на гроші відповідає строкам погашення зобов'язань.

- $A_1 > P_1$;
- $A_2 > P_2$;
- $A_3 > P_3$;
- $A_4 < P_4$.

Основні показники ліквідності:

- *Загальний коефіцієнт ліквідності*
(коефіцієнт покриття, коефіцієнт поточної ліквідності)

$$K_{\text{покp}} = (A1 + A2 + A3) / (П1 + П2)$$

- *Коефіцієнт швидкої ліквідності*

$$K_{\text{шв.лікв}} = (A1 + A2) / (\Pi1 + \Pi2)$$

- *Коефіцієнт абсолютної ліквідності*

$$K_{\text{абс.лікв}} = A1 / (\Pi1 + \Pi2)$$

- **індекс ліквідності** - показує кількість днів, необхідних для перетворення поточних активів на готівку.

Платоспроможність - наявність у підприємства коштів, достатніх для розрахунків з кредиторської заборгованості, що потребує негайного погашення.

Ознаками платоспроможності є:

- наявність грошей у касі, на поточних рахунках;
- брак простроченої кредиторської заборгованості.

- в підприємства на поточному рахунку має бути залишок коштів, який дорівнює різниці між *кредиторською заборгованістю всіх видів*, строки оплати якої настають протягом певного найближчого періоду, і *поточною дебіторською заборгованістю*, платежі за якою очікуються в той самий період.

3.Оцінка фінансової стійкості підприємства

- **Фінансова стійкість** – це такий стан фінансових ресурсів, їх розподіл і використання, які забезпечують розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику.

На фінансову стійкість впливають наступні фактори:

- Становище підприємства на ринку.
- Виробництво продукції, що має попит.
- Ділова активність підприємства.
- Ступінь залежності підприємства від зовнішніх кредиторів.
- Наявність неплатоспроможних дебіторів.
- Ефективне господарювання та фінансові операції.

Найузагальнюючими **абсолютними показниками** є відповідність або невідповідність джерел коштів для формування запасів і витрат діяльності:

1. Наявність **власних оборотних коштів**

$$(ВОК) = OA - ПЗ$$

OA – кошти, вкладені в оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання підприємства

ВОК - З

(+) – надлишок ВОК, є забезпеченість запасів і витрат ВОК, підприємство є платоспроможним, фінансово стійким.

2. Наявність власних і довгострокових залучених джерел формування запасів і витрат: $ВOK + З_{довгстр}$ (перманентний капітал)

($ВOK + З_{довгстр}$)

(+) – вистачає джерел для діяльності підприємства.

(–) – нестача джерел для формування запасів і витрат.

3. загальна величина капіталу для формування запасів і витрат

$ВOK + З_{довгостр} + З_{короткостр}$

Якщо дорівнює «+», то це добре, якщо дорівнює «-», то негативно, підприємство неплатоспроможне.

Тип фінансової стійкості	Значення коефіцієнтів			
	$K_{в.о}$	$K_{з.д}$	$K_{з.к}$	\bar{S}
Абсолютна стійкість	≥ 0	≥ 0	≥ 0	1,1,1
Нормальна стійкість	< 0	≥ 0	≥ 0	0,1,1
Нестійкий фінансовий стан	< 0	< 0	≥ 0	0,0,1
Кризовий фінансовий стан	< 0	< 0	< 0	0,0,0

Відносні показники:

- 1. Коефіцієнт автономії (незалежності)
$$\text{ВК} / \text{Валюта балансу}$$
- 2. Коефіцієнт фінансової залежності
$$\text{Валюта балансу} / \text{ВК}$$

- 3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу

$ВOK / ВК$

- 4. Коефіцієнт структури довгострокових вкладень

$Здовгостр / НА$

- 5. Коефіцієнт довгострокового залучення позичкових коштів

$$\text{Здовгостр} / (\text{Здовгостр} + \text{ВК})$$

- 6. Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів

$$(\text{Здовгостр} + \text{Зкороткостр}) / \text{ВК}$$

- 7. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами

ВОК / ОА

- 8. Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів

НА / ВК

- 9. Коефіцієнт відношення виробничих активів і вартості майна

$$\frac{(O3 + 3 + NB) + \text{Здовгостр}}{\text{Валюта балансу}}$$

- 10. Коефіцієнт інвестування

$$\frac{BK}{HA}$$

- 11. Коефіцієнт стійкості економічного зростання

$$(ЧП - Дспл) / ВК$$

- 12. Коефіцієнт чистої виручки

$$(ЧП + А) / ВР$$

- 13. Показник Чистого прибутку на одну акцію

$$ЧП / К \text{ акцій}$$

- коефіцієнт відновлення платоспроможності

$$K_{\text{відн.пл.}} = \frac{K_{\text{пок}}^k + \frac{6}{T} (K_{\text{пок.}}^k - K_{\text{пок.}}^{\text{поч.}})}{K_{\text{пок.}}^{\text{норм.}}}$$

4. Показники оцінки ділової активності підприємства

- Ділова активність — це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства:
- місце на ринку,
- географія ділових відносин,
- репутація підприємства,
- активність інноваційно-інвестиційної діяльності,
- конкурентоспроможність.

- "Золоте правило" економіки підприємства:

$$T_{п} > T_{вр} > T_{вб} > 100\%$$

- Коефіцієнт оборотності активів
- $Koa = \text{Чиста виручка} / \text{вартість активів}$

- Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості
- $Kodz = \text{Чиста виручка} / \text{сума дебіторської заборгованості} ;$

- Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості
- $K_{окз} = \frac{\text{Чиста виручка}}{\text{сума кредиторської заборгованості}}$
- Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів
- $K_{омз} = \frac{\text{Чиста виручка}}{\text{вартість запасів}}$

- Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)
- $\text{Коб.оз} = \text{чиста виручки} / \text{вартість основних засобів}$
- Коефіцієнт оборотності власного капіталу
- $\text{Коб.вк} = \text{чиста виручка} / \text{власний капітал}$

5.Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства

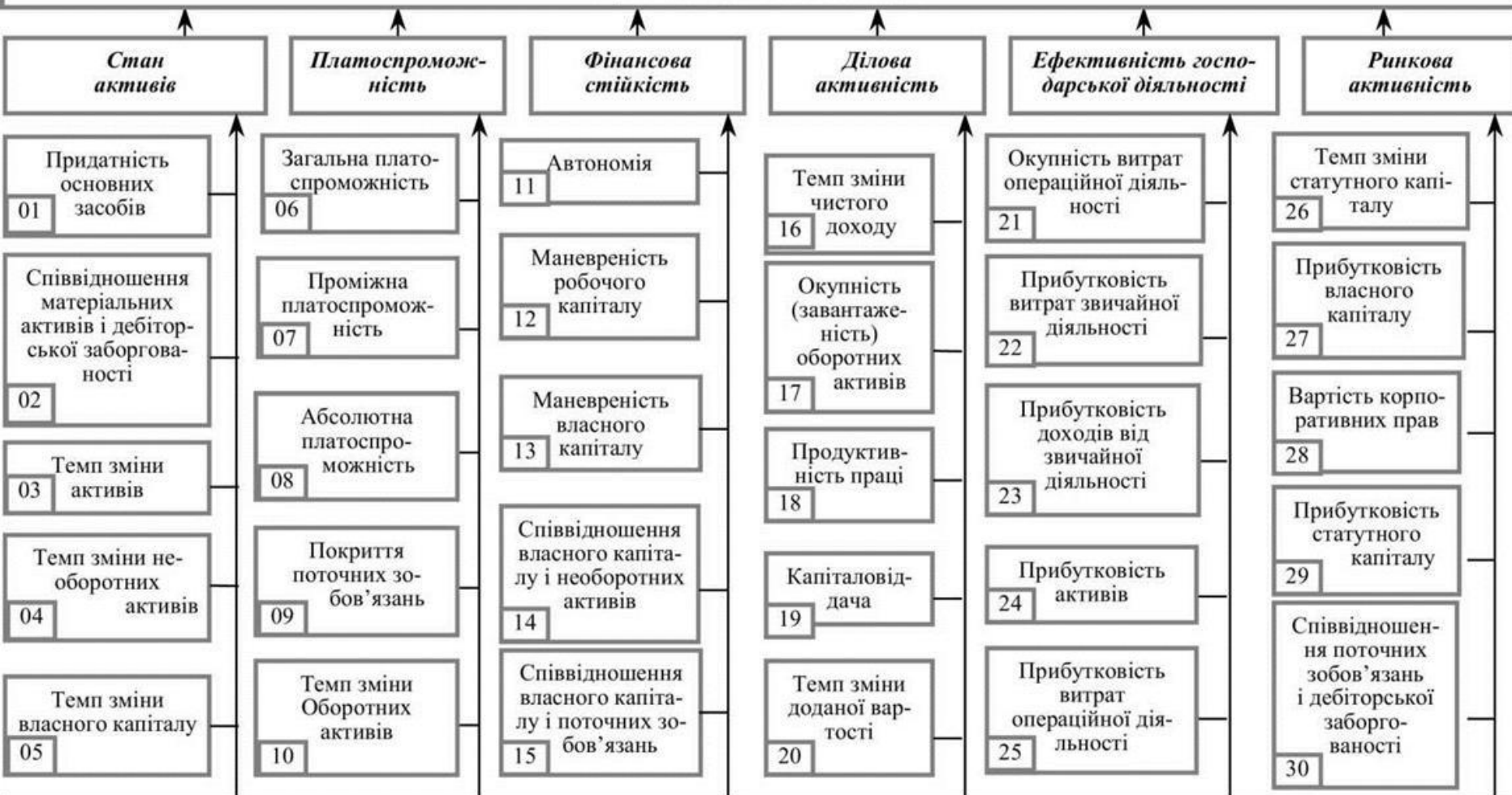
- Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства передбачає визначення його економічного потенціалу, дає змогу забезпечити ідентифікацію його місця в економічному середовищі у вигляді інтегральної або рейтингової оцінки

Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану складається з трьох блоків:

- 1. Визначення та ранжування фінансових показників.**
- 2. Розрахунок інтегрального показника.**
- 3. Порівняння розрахункових показників із еталонними величинами.**

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Функціональні блоки показників

Показники за відповідними напрямками фінансового стану

- **визначення інтегрального показника фінансового стану підприємства :**
- $K_k = \sum K_j * \beta ,$
- де K_k – інтегральний показник фінансового стану підприємства;
- K_i – фінансовий коефіцієнт
- β – вагомість аналітичних блоків фінансового стану в комплексній оцінці